

Naglasci promjena

Intervju s prof. dr. sc. Jasnom Krstović
Razgovarala: Helena Burić, prof.

Krajem srpnja donesene su nove izmjene Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi. Komentira ih prof. dr. sc. Jasna Krstović, dekanica Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci i predsjednica Nacionalnog vijeća za odgoj i obrazovanje.

Jasna Krstović, dekanica Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

HB | Profesorice Krstović, nedavno su donesene nove izmjene Zakona o predškolskom odgoju. Što donose predložene izmjene?

JK | 22. srpnja 2013. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi. U djelatnost na koju se odnosi unio je neke bitne novine. Uvjetno rečeno, gledajući očima pedagoga a ne

pravnika, radi se o izmjenama dvojake prirode:

- izmjene kojima se uređuje 'vanjsko' funkcioniranje podsustava;
- izmjene koje se odnose na 'unutarne' uređenje vrtića kao odgojno-obrazovnog konteksta.

U prvu grupaciju izmjena, a radi usklađivanja s terminologijom ostalih propisa iz sustava obrazovanja, člankom 1. se propisuje izmjena riječi

'naobrazba' u riječ 'obrazovanje' u samom nazivu Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi i u cijelom tekstu Zakona. Isto tako, posebno važnim ističem činjenicu da se u cijelom tekstu Zakona ispred sintagme 'predškolske dobi' dodaju riječi 'rane i'. Dakle, imamo Zakon o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, što osobno doživljam vrlo važnim.

Nadalje, budući da postoji evidentna činjenica da neke općine i gradovi još uvijek nisu uspostavili mrežu dječjih vrtića, a većina županija nije uskladila mrežu dječjih vrtića na svom području s potrebama djece i njihovih roditelja, ovim se izmjenama i dopunama Zakona predlaže definiranje mreže dječjih vrtića, te propisivanje jedinstvenih mjerila kojima mreža treba udovoljavati kako bi se svakom djetetu rane i predškolske dobi osigurala mogućnost uključivanja u neki od programa predškolskog odgoja i obrazovanja.

Slijede odredbe kojima se uređuje postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za početak rada dječjeg vrtića koji prethodi donošenju rješenja, kao i propisivanje obveze dječjeg vrtića koji već obavlja djelatnost u izmijenjenim okolnostima (izmijenjeni ili novi programi, promjena prostornih uvjeta u kojima se izvodi djelatnost i slično). Izmjene kojima se uređuje 'unutarne' funkcioniranje vrtića kao odgojno-obrazovnog konteksta također su značajne. Naglašavam sljedeće: Polazeći od činjenice da je rani i

predškolski odgoj i obrazovanje dio cjelovitog obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj, bilo je potrebno stvoriti zakonske preduvjete u skladu s kojima će se i odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi ostvarivati na temelju nacionalnog kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje i kurikulumu dječjeg vrtića. To je i učinjeno Člankom 7. u skladu s kojim se odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi ostvaruje na temelju nacionalnog kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje kojeg donosi ministar nadležan za obrazovanje i kurikulumu dječjeg vrtića na temelju prijedloga upravnog vijeća dječjeg vrtića. *Nacionalni kurikulum* utvrđuje vrijednosti, načela, općeobrazovne ciljeve i sadržaje svih aktivnosti i programa, pristupe i načine rada s djecom rane i predškolske dobi, odgojno-obrazovne ciljeve po područjima razvoja djece i njihovim kompetencijama te vrednovanje. *Kurikulumom dječjeg vrtića* utvrđuje se program, namjena programa, nositelji programa, način ostvarivanja programa, vremenik aktivnosti programa i način vrednovanja. Svakako 'najzvučniju' promjenu unosi čl. 10 koji propisuje *da je program predškole obvezan za svu djecu u godini dana prije polaska u osnovnu školu. Program predškole za djecu koja pohađaju vrtić integriran je u redoviti 10-satni program predškolskog odgoja dječjeg vrtića. Obveznik predškole koji ne pohađa dječji vrtić upisuje program predškole u dječjem vrtiću najbližem njegovom mjestu stanovanja koji provodi program predškole za djecu koja ne pohađaju vrtić. U slučaju da na određenom području nema dječjeg vrtića, jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave dužne su osigurati provođenje programa predškole za djecu koja ne pohađaju vrtić, na način da osiguraju prijevoz djeteta do najbližeg dječjeg vrtića koji izvodi program predškole, ukoliko se ne radi o udaljenosti većoj od 20 kilometara u odnosu na mjesto stanovanja djeteta. Ako je najbliži dječji vrtić udaljen više od 20 kilometara od mjesta stanovanja djeteta, jedinica lokalne odnosno područne (regionalne)*

samouprave dužna je osnovati dječji vrtić/njegovu podružnicu ili organizirati program predškole na području unutar 20 kilometara od mjesta stanovanja djeteta.

Važno je još reći da prema ovom prijedlogu sadržaj i trajanje programa predškole propisuje ministar nadležan za obrazovanje, a program predškole financira se iz sredstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Primjena obveznosti predškole stupa na snagu 31. kolovoza 2014.

HB | Mijenja li se novim Zakonom nešto u odnosu na zapošljavanje ili prestanak radnog odnosa zaposlenika dječjeg vrtića?

JK | Puno se prostora u izmjenama i dopunama dalo odredbama koje propisuju zabrane rada u dječjim vrtićima osobama prekršajno kažnjenim za prekršajna djela nasilničkog ponašanja u obitelji, kao i osobama kojima je izrečena zabrana rada ili im je prestao radni odnos zbog nezakonitog i/ili neprofesionalnog postupanja na štetu prava i interesa djece. Isto tako, ovim se izmjenama mijenja terminologija kojima se definiraju osobe koje rade u vrtiću. Tako dosadašnji *stručni djelatnici* postaju u čl. 11. *radnici dječjeg vrtića*, koji pak mogu biti *odgojno-obrazovni radnici* i *ostali radnici*. Posebno je važna promjena članka 24. Zakona koja propisuje tko su odgojno-obrazovni radnici u dječjim vrtićima i koje uvjete moraju ispunjavati.

Poslove odgojitelja¹ može obavljati osoba koja je završila preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij odgovarajuće vrste odnosno studij odgovarajuće vrste kojim je stečena viša stručna sprema u

¹ Iako se u Zakonu o predškolskom odgoju (NN 10/97, 107/07, 94/13) spominje termin *odgojitelj*, na preporuku članica tematske grupe za rani i predškolski odgoj ovaj je termin u Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije zamijenjen terminom *odgajatelj*. Ovaj je termin zamijenjen s obzirom na to da se prema podjeli glagola po vidu (*odgojiti* – *svršeni*; *odgajati* – *nesvršeni glagol*), *odgajanje djece rane i predškolske djece smatra kontinuiranim procesom pa nesvršeni glagol preciznije definira značenje termina. Također, termin odgajatelj uvriježen je u stručnom nazivlju zaposlenika u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. U Strategiji se pod terminom odgajatelj podrazumijevaju odgajatelji djece rane i predškolske dobi i odgajatelji u dječjim domovima.*

Odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi ostvaruje se na temelju Nacionalnog kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje

skladu s ranijim propisima, kao i osoba koja je završila sveučilišni diplomski studij ili specijalistički studij odgovarajuće vrste. Poslove odgojitelja koji ostvaruju program predškole, uz navedene osobe, mogu iznimno (ako se program predškole ustrojava pri osnovnoj školi) obavljati i osobe koje ispunjavaju uvjete za učitelja razredne nastave u osnovnoj školi u skladu s posebnim propisom. Osim toga, u dionici vezanoj uz ravnatelje, posebno su propisani uvjeti koje moraju ispunjavati sve osobe koje se javljaju na mjesta ravnatelja dječjih vrtića.

HB | Jeste li optimistični vezano za primjenu navedenih izmjena u praksi?

JK | Valja se nadati da će navedene izmjene uskoro zaživjeti jer Nacionalni kurikulum i Program predškole ministar mora donijeti u roku od godine dana, a Pravilnik o vrsti obrazovanja odgojno-obrazovnih radnika te razinu i vrstu obrazovanja ostalih radnika u dječjem vrtiću u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Do tada ostaju na snazi odredbe 'starog' pravilnika (*Pravilnik o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću*, Narodne novine, broj 133/97). Dječji vrtići i druge pravne osobe koje provode programe predškolskog odgoja dužni su uskladiti odredbe statuta i drugih općih akata s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu. Dakle, ja jesam optimistična jer vjerujem da predložene izmjene doista mogu donijeti jednu novu kvalitetu postojećoj dobroj praksi dječjih vrtića u Republici Hrvatskoj.

pripremili smo za vas